

Международни мерки срещу сивата икономика

Как платежните системи помагат за ограничаване на сивата икономика

Резултати от проучване

октомври 2010 г.

Проф. Д-р Фридрих Шнайдер
Департамент по икономика

ATKEARNEY

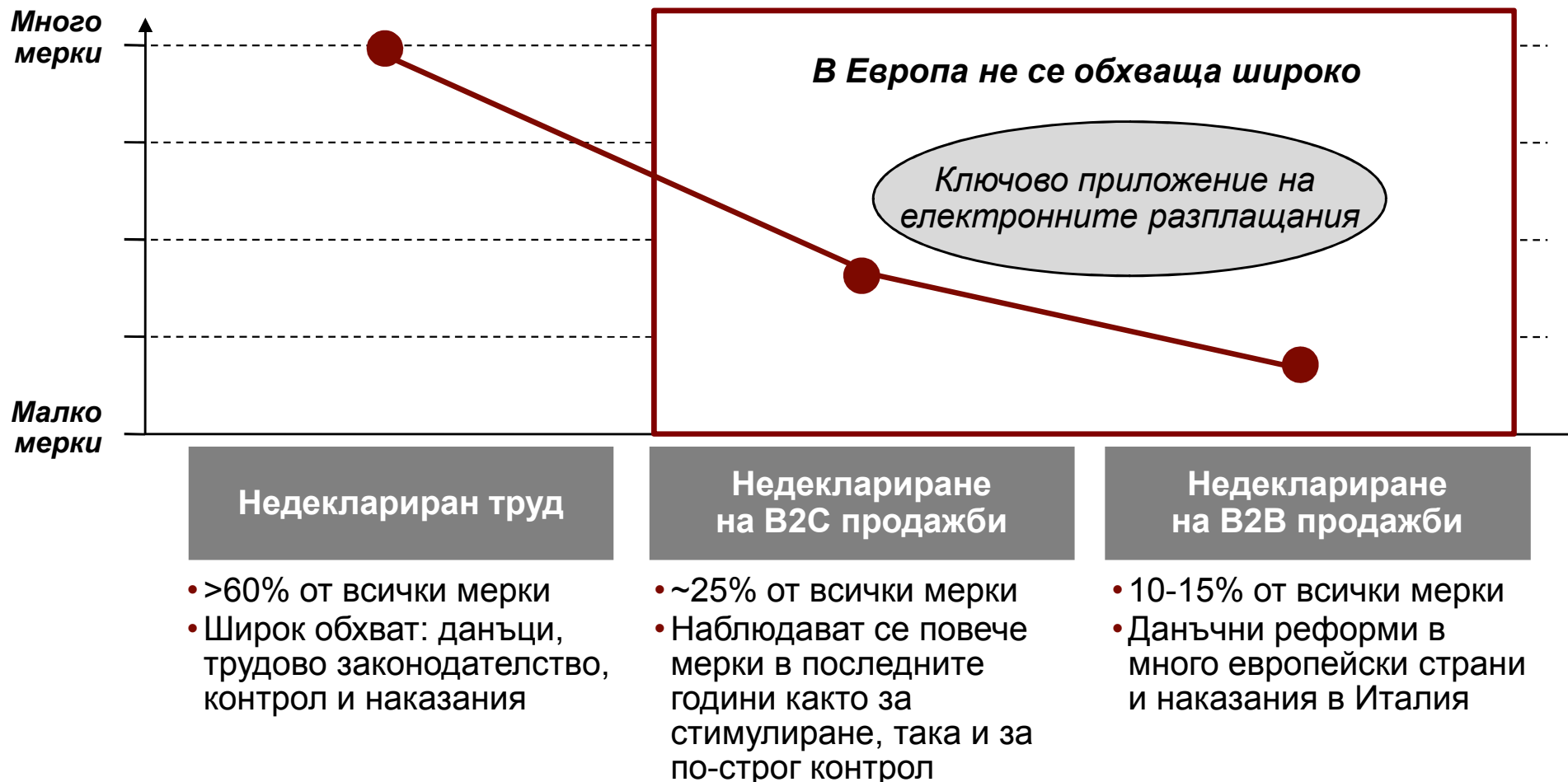
Проучване,
спонсорирано от

Актуалните мерки в Европа се концентрират основно върху недеklarирания труд

Фокус върху мерки срещу сивата икономика в Европа¹⁾

Оценка на А.Т. Kearney

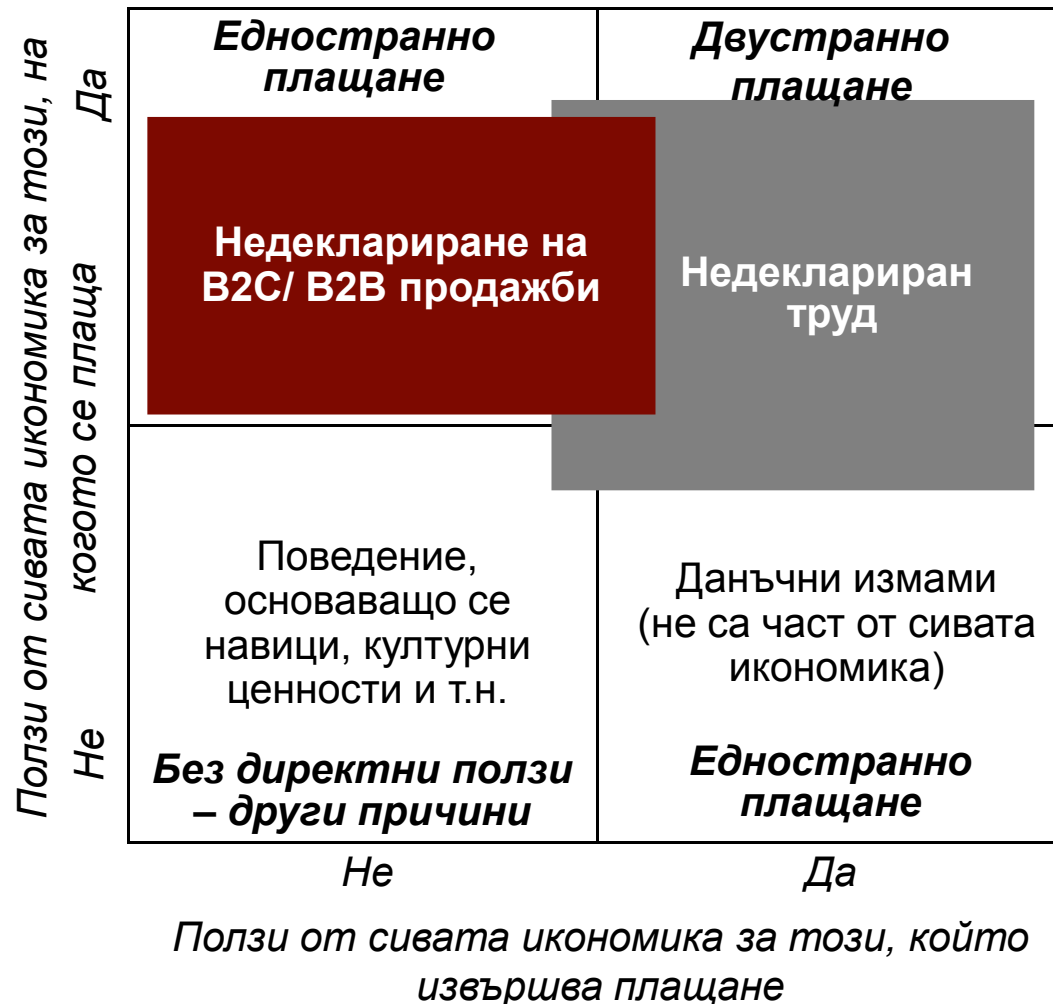

¹⁾ Включва: Измами с ДДС / корпоративен данък. Данъчните измами не се възприемат за сива икономика от експерти, но много правителства третират и тях в борбата срещу сивата икономика

Източник: А.Т. Кеарнеу проучвания и анализи (Оценка на 122 мерки на европейските правителства в периода 2001 - 2010)

Недекларираният труд е труден за ограничаване, защото е от полза за всички участващи страни

Споделяне на общи ползи в сивата икономика

- **Недекларираният труд** обикновено е продиктуван от ползи за двете страни
 - Значително по-малък разход за този, който плаща (разлика от до 3 пъти при нормална часова ставка)
 - Допълнителен нетен доход за този, на когото се плаща
 - Ограничаването на тази практика изисква стриктен контрол или адекватна данъчна промяна
- **Недекларираният труд** обикновено са от полза **само за получаващите пари**
 - Най-вече в магазини, барове и др. - транзакции с ниска стойност и без ценови различия за потребителите
 - Намаляването на цената изисква договорка на двете страни - нетипично

Широк кръг от мерки може да бъде приложен за ограничаване на сивата икономика

Основни начини за намаляване на сивата икономика

Правителството на Южна Корея прилага разнообразие от мерки за развитие на електронните разплащания – със забележителен резултат

Парични лостове – пример: Южна Корея

Приложими инициативи

- **Участници:** по инициатива на правителството
- **Цели:** съживяване на националната икономика след спасителната програма на МВФ през 90-те
- **Мерки:**
 - Задължителни POS терминали в магазина с годишен оборот >€20,000
 - Намаляване на подоходния данък при използване на карта - >25% от личния брутен доход
 - Намаляване на ДДС за търговците - като % от картовите разплащания
 - Дял на задължително използване на карти от всички корпоративни разходи >€35
 - Правителствените плащания се правят електронно
- **Резултати:**
 - Феноменален ръст на използването на карти – от <5% от PCE през 90-те до >50% през 2009 г.
 - 65% ръст на приходите от данъци – от \$46 до \$76 млрд. само за 5 години
 - 90% намаляване на разходите по данъчната програма за карти

Италия въвежда санкции и прилага строг контрол, за да насърчи приемането на електронни разплащания

Парични лостове – пример: Италия

Приложими инициативи
<ul style="list-style-type: none"> • Участници: по инициатива на правителството • Цели: борба със сивата икономика и допълнителни приходи от данъци • Мерки: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Finanziaria 2010</i> – задължителни електронни разплащания при транзакции >€5,000 за B2B – <i>Decreto Anticrisi 2009</i> – насрещни проверки на декларираните доходи и “начин на живот” – <i>Стимули за малки търговци (бутки за вестници и цигари) и МСП 2008</i> – данъчни стимули за приемане на електронни разплащания на POS – <i>Decreto Visco-Bersani 2006</i> – • Затваряне на търговски обект, в който не се издава касов бон 3 пъти за период от 5 години • Задължителни електронни плащания за свободните професии >€100 (отменено 2008) • Резултати: <ul style="list-style-type: none"> – D. Anticrisi – €9.1 млрд. приходи от данъци; D. Visco-Bersani – € 8млрд. – >1000 търговски обекта за затворени за неиздаване на касов бон

Обща инициатива за всички сектори на бизнеса в Мексико постига забележителен ръст в използването на карти и разпространението на POS терминали

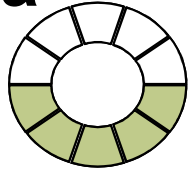

Парични лостове – пример: Мексико

Приложими инициативи
<ul style="list-style-type: none"> • Участници: Президентски декрет, 15 финансови институции, МФ • Цели: данъчни стимули за постигане на: <ul style="list-style-type: none"> – разширяване на мрежата от POS терминали – популяризиране на електронните разплащания • Мерки: <ul style="list-style-type: none"> – Terminalization Fund – фокус върху таксите, бензиностанции, пазари, малки търговци, стадиони и обществени места – Лоратия “Boletazo” • Резултати 2004-2009: <ul style="list-style-type: none"> – 205% ръст на мрежата от POS терминали – От 1.4 POS / '000 жители през 2003 г. до 4.1 POS през 2010 г. – 300% ръст в # POS транзакции – 328% ръст в оборотите на POS – ~€570 млн. ръст на събрано ДДС

Мерките, които се фокусират върху ограничаване на използването на пари в брой, се допълват идеално от общите действия срещу сивата икономика

Избрани

Общи методи срещу сивата икономика – международен опит

<p>Гарантиране на законово преследване</p>	<p> Полша (2007 г.) Оттегляне на субсидии</p> <ul style="list-style-type: none"> Оттегляне на ЕС или национални субсидии за компании, които недекларират нает персонал 	<ul style="list-style-type: none"> Нова мярка; няма оценка на резултата все още
<p>Формиране на "гузна съвест"</p>	<p> Дания (2005 г.) "Представете си какво би станало, ако никой не декларира труда си"</p> <ul style="list-style-type: none"> Информационна и образователна кампания за младите хора 	<ul style="list-style-type: none"> Проучване показва намаляване в склонността за укриване на данъци сред младите хора
<p>Намаляване на бюрокрацията</p>	<p> Чехия (2002-2006) Модернизиране на данъчната администрация</p> <ul style="list-style-type: none"> Въвеждане на електронно плащане на данъци Създаване на онлайн данъчен портал 	<ul style="list-style-type: none"> Мярката води до ръст от 188% в данъчните декларации
<p>Увеличаване на дела на населението с достъп до фин. услуги</p>	<p> Англия (2000) Създаване на Street UK</p> <ul style="list-style-type: none"> Организация с идеална цел помага на хора в затруднено финансово положение във заеми и съвети 	<ul style="list-style-type: none"> До 2007 г. над £1.5 млн. са отпуснати на хора, които са взели заеми от средно £600 всеки
<p>Намаляване на материални ползи</p>	<p> Германия (2003) Мини заетост: узаконяване на професии, които са били в сивата икономика</p> <ul style="list-style-type: none"> Стимули за деклариране на труд под € 400: намалено участие в осигуровките от 23% и единна данъчна ставка от 2% 	<ul style="list-style-type: none"> 170,000 допълнителни работни места са създадени в официалната икономика до 2008 г.